

Vergeforeningen Følgesvennen
v/Hilde Krogh
Friis gate 6
0187 Oslo

01. 03. 2013

Justis- og beredskapsdepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Høringsvar: Forslag til endring i utlendingsforskriften – godtgjøring og dekning av utgifter i forbindelse med oppdrag som representant for enslige mindreårige asylsøkere.

Vi viser til departementets høringsbrev av 04. 01. 2013.

Vergeforeningen Følgesvennen er glad for den nye ordningen, som sammen med nye lovbestemmelser skal gi økt rettssikkerhet for enslige mindreårige asylsøkere. Våre uttalelser i denne saken baserer seg på en bred og variert erfaringsbakgrunn hos våre medlemmer, både når det gjelder ulike type vergeoppdrag og betalingsordninger. En stor andel av Vergeforeningens medlemmer er i dag verger for enslige mindreårige asylsøkere i transittfasen. I tillegg har flere mangeårig erfaring som verger for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger.

Vergeforeningens vurdering når det gjelder dagens ordning

Vergene i transittfasen får i dag utbetalt godtgjørelse for arbeidet etter standardsatser. I tillegg blir det gjort tilpasninger for spesielle saker. Asker overformynderi som utbetaler de fleste honorarene, har et effektivt og stabilt system som bygger på god kjennskap til den enkelte verges arbeid og til spesielle forhold som kan oppstå i enkelte saker og som krever spesielløsninger. På dette administrative området virker dagens ordning henimot optimalt når det gjelder godtgjøring.

Som vist til i høringsbrevet, varierer graden av godtgjøring for vergene som tar over etter at den mindreårige flytter fra transittmottaket til et annet mottak eller blir bosatt. Det er også store variasjoner når det gjelder tilgangen på verger i

mottakskommunene og på vergenes oppfølging av de mindreårige. Det er riktig som det sies i høringsbrevet at det fram til vedtaket finner sted kan foreligge færre oppgaver knyttet til utlendingssaken. På den andre siden skaper ofte uvissheten om framtiden store bekymringer hos den mindreårige, og hun eller han kan ha sterkt behov for at vergen jevnlig sjekker og forklarer hvor saken står. I tillegg kan det oppstå spørsmål rundt skole og helse, psykisk som fysisk, som bør følges opp av vergen. I de tilfeller hvor det kommer et avslag i saken kan dette medføre krevende oppgaver for en verge.

Departementets forslag: Godtgjøring

Departementet foreslår at representantene godtgjøres med kr 8000,- fra og med registrering av asylsøknaden hos Politiets utlendingsenhet til og med gjennomført asylintervju. Det pekes på at det vil variere hvor mye tid representanten bruker på hvert oppdrag, og at godtgjøringen vil gi en god kompensasjon for den tid som i gjennomsnitt benyttes. Det vises videre til at kompensasjonen er noe høyere for representanter enn for verger på grunn av tilleggsarbeidet i startfasen samt er det innbakt en viss kompensasjon for det forhold at representantene må være tilgjengelige på en vaktliste og møte på kort varsel.

Eksempler på reduksjon av godtgjørelsen omfatter opphør av representantoppdraget tidlig i transittfasen, oppnevning av en ny representant etter at den mindreårige flytter (særlig aktuelt for dem under 15) eller når det etter oppmøte hos politiet viser seg at oppnevning av verge ikke er aktuelt. I de tilfellene hvor det ved registrering eller i løpet av ankomstsamtalen viser seg at oppnevning av verge ikke er aktuelt, foreslås det at dagens ordning med en viss standardisert kompensasjon videreføres. Vergeforeningen mener at det siste utsagnet må bero på en misforståelse. I de tilfeller hvor PU eller UDI har innkalt vergen og denne møter opp, men hvor oppdraget av ulike grunner faller bort, gis det i dag ingen kompensasjon til vergen.

I de tilfeller hvor den mindreårige flytter før intervjuet blir det foreslått at antallet timer som godtgjøres fordeles mellom første og neste representant. I spesielle saker hvor oppdraget innebærer vesentlig mer arbeid enn beregnet vil det unntaksvis kunne gis godtgjøring etter en timesats på kr. 400,-.

Det blir også foreslått at representanten etter gjennomført intervju i asylsaken godtgjøres med kr. 1000,- pr måned. Her synes det imidlertid å være en uoverensstemmelse mellom dette beløpet og beløpet på kr. 850,- som oppgis under forslaget til endringer i utlendingsforskriften (s. 5 i Høringsbrevet).

Vergeforeningens vurderinger

Vergeforeningen er enig i forslaget om at standardiserte satser videreføres og i departementets vurderinger med hensyn til tilleggsarbeidet i startfasen og den belastning krav om tilgjengelighet medfører. Vi mener at den foreslåtte godtgjøringen på kr. 8000,-, ca. dobbelt så mye som det vergene i startfasen får i dag, vil kunne

forsvares under den forutsetning at det legges inn visse krav til representantens innsats og timebruk. Slike betingelser vil kunne bidra til å kvalitetssikre representantenes arbeid for de mindreårige asylsøkerne. I denne forbindelse vil vi gjøre framlegg om følgende:

- 1) Vergeforeningen mener at det er nødvendig med to obligatoriske samtaler før asylintervjuet mellom representanten og den mindreårige. Den ene av disse to samtalene foretas noen dager etter ankomstsamtalen hos UDI. Hensikten vil være å avklare om representanten kan bistå den mindreårige på noen måte, om den mindreårige har spesielle behov eller uavklarte spørsmål om sin situasjon, om hun/han har funnet seg til rette og generelt vise at representanten er der for den mindreårige. Den andre samtalen foretas noen dager før asylintervjuet hvor representanten på best mulig måte orienterer den mindreårige om hva som vil skje under intervjuet og hva som kreves av den mindreårige.
- 2) Representantens oppdrag i ankomstfasen avsluttes først når den mindreårige har flyttet til et nytt mottak. Ofte vil det være etterarbeid direkte forbundet med asylintervjuet hvor det blant annet kan dreie seg om å følge opp spørsmål vedrørende helse, menneskehandel, kontakt med advokat og kontakt med mottak. Det vil videre kunne være aktuelt å besøke den mindreårige på mottaket i forbindelse med utfylling og underskrift av kartleggings- og oppfølgingsplan.
Vergeforeningen mener at det må utarbeides enkle rutiner også for dette arbeidet som innebærer en formalisert avslutning av representantoppdraget før flytting (som ofte finner sted 1-2 uker etter asylintervjuet). Forskriftens ordlyd bør endres på dette punkt.
- 3) For å sikre at representantene kjenner til de mindreåriges situasjon og oppgavene som følger med deres oppdrag som rettslig representant og talsperson for den mindreårige bør det stilles krav om obligatorisk deltakelse ved grunnopplæring, videreutviklings- og erfaringsutvekslingsseminar og ved et visst antall temamøter pr. år. I løpet av et år vil dette tidsmessig kunne dreie seg om 2 hele dager og 4 kvelder. Kurs, seminarer og temamøter vil være sentrale i sikringen av en forsvarlig oppfølging av den mindreårige fra representantens side. For representanter på mottak utover i landet foreslår vi at det holdes minst et kurs/seminar årlig.
- 4) I forbindelse med utbetaling av godtgjørelse foreslår vi at det gjennomføres en enkel form for rapportering med hensyn til utførte oppgaver. Bekreftelse på frammøte hos PU, UDI, mottak m.m. vil kunne føres på et eget skjema.

Vergeforeningen foreslår at det vurderes om det skal innføres en viss kompensasjon for oppmøter i situasjoner hvor oppnevning av representant viser seg å ikke være

aktuelt. Vi ser behovet for en fordeling av godtgjøringen i de tilfeller hvor en representant byttes ut med en annen ved den mindreåriges flytting før asylintervjuet. Det er for øvrig Vergeforeningens erfaring at en god del av sakene ikke følger det regulære opplegget, og at en derfor trenger å se spesielt på hvordan standardbeløpet kan deles opp.

Når det gjelder godtgjøring til den representanten som tar over oppgaven for den mindreårige etter flytting, viser vi til våre anmerkninger under avsnittet om dagens ordning. Det er vår erfaring at denne perioden som ofte er preget av uvisshet for den mindreårige stiller krav til vergens deltakelse og bidrag. Vi støtter opp om at representanten godtgjøres med kr. 1000,- pr måned. Ut fra det arbeidet som kreves i denne fasen, må det vurderes om obligatoriske kurs og seminarer skal inngå i denne godtgjøringssatsen.

Videre støtter Vergeforeningen opp om at det unntaksvis kan gis godtgjøring for timer der representantoppdraget har fått et særpreget innhold og omfang. I denne forbindelse vil vi vise til den erfaring som er utviklet ved Asker overformynderi når det gjelder spesielle forhold som kan oppstå i enkelte saker og løsninger av disse. (Omtalt under "Dagens ordning".) Vi har vist til behovet for å dokumentere timebruk ved regulære representantoppdrag og støtter departementet i understrekingen av behov for dokumentasjon av timebruk ved oppdrag som innebærer vesentlig mer arbeid enn påberegnet.

Departementets forslag om dekning av utgifter – Vergeforeningens vurderinger

I forlengelse av vergeoppdraget påløper det mange utgifter i forbindelse med transport, telefonsamtaler, porto osv. Disse utgiftene er blitt og blir i dag dekket i svært varierende grad i ulike kommuner. Vergeforeningen stiller seg positiv til departementets forslag om en fast utgiftsdekning. Likeledes stiller vi oss positive til at representanten i forbindelse med oppdraget kan søke fylkesmannen om dekning av nødvendige utlegg som i vesentlig grad overstiger den faste utgiftsdekningen. Eksempelet som gis i høringsbrevet, ekstra reiseutgifter for representanten i forbindelse med den mindreåriges flytting til et nytt mottak/omsorgssenter uten at det oppnevnes en ny verge i nærheten av det nye bostedet, er en problemstilling som er velkjent hos flere av våre medlemmer. I de tilfeller hvor det er nødvendig å benytte unntaksbestemmelsen, anbefaler vi at dette avtales med fylkesmannen på forhånd.

Departementets forslag om utgifter til tolk – Vergeforeningens vurderinger

Departementet peker på at representanten i samtale med den mindreårige vil ha behov for å benytte tolk når det er nødvendig for å sikre forsvarlig kommunikasjon, og foreslår at utgifter til tolk kan kreves dekket fullt ut inntil et beløp fastsatt av den sentrale vergemålsmyndigheten. Som vist, mener Vergeforeningen at det er nødvendig med tre obligatoriske samtaler, to før og en etter intervjuet, samtaler som bør gjennomføres via tolk ved behov. Vi forutsetter at dagens ordning med

tolkeregninger kan fortsette – det vil si at tolkene/tolkefirmaene sender regning direkte til fylkesmannen.

Konklusjon

For å sikre at representantene til fulle bidrar til å styrke de mindreårige asylsøkernes rettssikkerhet mener vi forslaget om økt godtgjøring må sees i sammenheng med at kravene til representantenes innsats tydeliggjøres og skjerpes.

Ut fra dette foreslår vi følgende justeringer til § 17-34:

- Forskriftens ordlyd endres til å si at det ytes godtgjøring på kr. 8000,- med følgende krav til representanten: X antall samtaler med den mindreårige før og etter asylintervjuet, deltakelse på kurs og erfaringsutviklingsseminarer og en forenklet rapportering.
- Forskriftens ordlyd endres til å si at det ytes godtgjøring på kr. 8000,- fram til den mindreårige flytter. Det skal utarbeides enkle rutiner som sikrer en skikkelig avslutning på representantoppdraget i denne fasen.
- Det ytes godtgjøring på kr. 1000,- pr. måned etter flytting til nytt mottak/omsorgssenter.

Vi støtter for øvrig forslaget til endringer i utlendingsforskriften.

Med vennlig hilsen,

Hilde Krogh
Sign.

Styreleder
Vergeforeningen Følgesvennen